

Juryrapport
Jan Brouwer Scriptieprijs 2019 – Filosofie

Nina de Groot (Vrije Universiteit)

Forensic use of medical biobanks. The erosion of medical confidentiality

De Jan Brouwer Scriptieprijsen 2019 zijn bedoeld voor (voormalige) studenten van wie de masterscriptie is goedgekeurd in het academisch jaar 2017/18 en worden uitgekeerd door de Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen (KHMW). De jury voor filosofie bestond dit jaar uit: Theo Kuipers en Jan-Willem Romeijn.

Er werden in totaal 11 masterscripties ingediend. Ze moesten daartoe al de nodige aanbevelingen hebben, zodat de jury zich geconfronteerd zag met vrijwel allemaal goede tot heel goede scripties, hetgeen de selectie niet alleen erg leerzaam maakte voor de juryleden, maar ook buitengewoon moeilijk. Uiteindelijk kwamen 3 scripties bovendrijven waarover vervolgens intensieve discussie plaatsvond, in het bijzonder over welke overwegingen, zoals filosofische diepgang en relevantie, zorgvuldigheid van de argumentatie, gedurfdheid, interdisciplinariteit en maatschappelijke relevantie, in rekening moesten worden gebracht.

Na uitvoerige afweging, in de laatste fase, tussen twee zeer maatschappelijk relevante scripties, ging de keuze naar de scriptie van Nina de Groot, getiteld *Forensic use of medical biobanks. The erosion of medical confidentiality*. De scriptie is een ware *tour de force*. De Groot's scriptie is de eerste studie die de problematiek van het forensische gebruik van medische data-banken in wijsgerige context plaatst. Zij zet met heldere voorbeelden de praktijk en de juridische context van dat gebruik uiteen. Het belang en de relevantie van haar onderwerp worden daarmee overtuigend neergezet. Vervolgens worden met grote nauwgezetheid de juridische en de morele aspecten van dit gebruik aan de kaak gesteld. Het resultaat is een vurig pleidooi voor een moratorium, of tenminste verregaande terughoudendheid in het forensische gebruik van biologische databanken. De huidige wetgeving daaromtrent schiet, volgens de argumentatie van De Groot, tekort. Na lezing meende de jury dat de studie zo grondig en goed doordacht is, dat deze als basis zou kunnen dienen voor een voorstel tot wetswijziging. Zijn de wetenschappelijke bureaus van politieke partijen misschien al ingelicht?

De jury benadrukt graag dat het zeer onder de indruk was van het interdisciplinaire karakter van de scriptie, en voorts van de maatschappelijke betrokkenheid van de kandidaat. Het is indrukwekkend hoe De Groot weet te laveren tussen de rechtswetenschappelijke, medische en wijsgerige aspecten van haar onderwerp. Meer dan in de complexiteit en de exactheid van de wijsgerige argumentatie is daarin de grote kracht van de scriptie gelegen. En daarbij spat het engagement als het ware van de pagina's. De helderheid van het betoog wordt er weliswaar niet door in gevaar gebracht maar het is overal in de scriptie duidelijk dat De Groot hart heeft voor de zaak en van daaruit haar betoog opbouwt. Daarbij geeft zij blijk van de bredere betekenis van haar stellingname, die het beste kan worden gezien in het licht van een maatschappelijke tendens waarin mensenrechten en fundamentele vrijheden door een gerichtheid op veiligheid en controle in het gedrang komen.

Prof. dr. T.A.F. (Theo) Kuipers, oud-hoogleraar wetenschapsfilosofie Rijksuniversiteit Groningen

Prof. dr. J.W. (Jan-Willem) Romeijn, hoogleraar wetenschapsfilosofie Rijksuniversiteit Groningen

De juryvergadering vond plaats op 26 februari 2019 en werd voorgezeten door Prof. dr. Th. Mulder (directeur KHMW). Naast de twee hierboven genoemde juryleden waren tevens aanwezig Prof. dr. R.B. Andeweg (wetenschappelijk secretaris) en S. de Boer (notulen).